

-Tilauuskoulutus Orimattila 6.3.2019 ULOS OPPIMAAN ERI OPPIAINEISSA (3H) Kouluttaja Virpi Jussila

Jokivarren koulu, Käkeläntie 24 Orimattila

Koulutuksen tavoitteena on tarjota opetukseen soveltuvia toiminnallisia vinkkejä ulkoluokan hyödyntämiseen monipuolisena oppimisympäristönä eri vuodenaikoina. Koulutuksessa käsitellään eri oppiaineiden ja oppimisen alueiden opettamista ulkona opetusta eheyttäen.

Laji- ja leikkikortit: <http://ulkoluokka.fi/materiaalit/>

MIKÄ ELIÖ KUVAA MINUA?

Jokainen leikkijä valitsee esillä olevista lajikorteista yhden, jonka eliö jollain tavalla kuvaa häntä. Hän kertoo parilleen mikä ominaisuus eliössä häntä muistuttaa. Esimerkiksi: "Olen välillä pelokas kuin jänis." "Olen ovela kuin kettu." "Pidän punaisesta kuin puolukka." "Tahtoisin lentää kuin sudenkorento."

COCKTAIL-KUTSUT

Jokainen leikkijä saa yhden lajikortin. Kuvan lajinimestä tulee leikkijän sukunimi. Lähdetään esittäytymään muille heitä kätellen ja tervehtien: "Hyvää päivää, minä olen Aulikki Ampainen! Kuka sinä olet?" Toinen vastaa: "Hyvää päivää, minä olen Matti Muurahainen! Hauska tutustua!" Tämän jälkeen Matti Muurahainen ja Aulikki Ampainen vaihtavat kortteja, jolloin heistä tulee Matti Ampainen ja Aulikki Muurahainen. Esittäytyään kaikille leikkijöille samalla tavoin.

KÄRPÄSLÄTKÄ-KISAT

Mennään piiriin noin 4-8 hengen ryhmissä ja keskelle leikkijöitä laitetaan lajikortteja kuvat ylöspäin. Muutamalle leikkijälle jaetaan kärpäslätkä. Muut leikkijät kertovat vuorotellen mitä korttia lätkälliset leikkijät tavoittelevat. Esimerkiksi kun sanotaan "kärpänen" lätkälliset leikkijät koettavat lyödä lätkänsä kärpäskortin päälle niin nopeasti kuin mahdollista. Nopein leikkijä saa kyseisen kortin. Lopuksi katsotaan, kuka on kerännyt eniten kortteja. Vaihdetaan lätkiä toisille leikkijöille.

SANASELITYS

Leikkijät ovat pareittain. Jokainen pari saa muutaman kortin. Kumpikin leikkijä selittää toiselle vuorollaan valitsemansa kortin eliölajin ominaisuuksia, mainitsematta sen nimeä. Toinen koittaa arvata mistä eläimestä tai kasvista on kyse.

Jokamiehen oikeudet Kimble

Tarvittavat välineet: 4 kpl eri värisiä joukkuenauhoja tai vanteita, 4:ää eri väriä kartioita ja jokaista väriä 4 kpl (4 x 4 = 16) ja 4 merkkitötsää. Laaditaan kysymyksiä liittyen jokamiehen oikeuksiin n.20 kpl. Vastaukset kysymyksiin voivat olla joko kyllä tai ei. Samoja kysymyksiä tulostetaan kaikille joukkueille ja ne kannattaa tulostaa joukkueen värisille papereille säilytystä varten.

Alkuvalmistelut:

Asetetaan kentälle neljä merkkitötsää ison ympyrän neljänneksien kohdalle. Jokaisen tötsän välit täytetään yhden värisillä kartioilla (4 kpl) niin, että syntyy lopulta yksi suuri ympyrä. Jokainen joukkue saa oman värisen vanteen tai merkkinauhan pelimerkiksi ja se asetetaan oman joukkueen merkkitötsän (aloituspaikan) ympärille. Jätä merkkitötsän taakse runsaasti juoksuutilaa!

Pelin kulku:

Jaetaan ryhmä neljään osaan. Jokainen joukkue asettuu seisomaan oman ison merkkitötsänsä taakse jonoon. Yksi joukkueen jäsenistä on vuorollaan kysyjä, jolla on kädessään oman ryhmänsä väriset kysymykset. Hän seisoo kasvot muihin pelaajiin päin merkkitötsän kohdalla. Kysyjä kysyy kysymyksen, johon koko joukkue saa miettiä yhdessä sopivaa vastausta. Oikealla vastauksella koko ryhmä lähtee liikkumaan yhdessä kiinni toisistaan pitäen ja siirtää ryhmän pelimerkin samalla ensimmäisen (oman värisen) kartion päälle. Samalla koko ryhmä juoksee koko peliringin ympäri asettuen lopulta takaisin omalle lähtöpaikalleen. Tämän jälkeen on seuraavan oppilaan vuoro kysyä kysymys ja oikeasta vastauksesta

edetään jälleen yhdessä peliringin ympäri siirtäen omaa pelimerkkiä yksi kartio eteenpäin. Väärästä vastuksesta koko ryhmä tekee sakkojumbpaliikkeitä 5 kpl.

Pelin tavoite:

Ryhmän tavoite on kiertää koko pelikenttä ympäri ensimmäisenä (16 kartiota).

Perus piha Kimblen ohjeet ja video:

<https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/perheliikunta/lautapelit-pihapeleina.html>

Pedagoginen käyttö: Ulko-opet ry

Jokamiehen oikeudet: https://www.suomenlatu.fi/media/jmo_perus_tulostettava_2018.pdf

Kaksintaistelu-viesti

Jaetaan ryhmä kahteen joukkueeseen. Joukkueet asettuvat jonoihin vastatusten. Joukkueiden väliin asetetaan n. 15 eri väristä kartiota. Molempien jonojen ensimmäiset lähtevät etenemään kartiolta toiselle, eli toisiaan kohti, nimeten ääneen kartioiden värejä englanniksi. Kartioihin voi kiinnittää eri värisiä paperin paloja, jotka osoittavat nimettävää väriä. Jos pelaaja ei muista sanaa, hän voi käydä kysymässä sitä omalta joukkueeltaan ja palata jatkamaan siitä kohdasta, mihin jäi. Kun pelaajat tulevat vastakkain he pysähtyvät ja kisaavat kivi-sakset-paperi kaksintaistelun. Hävinnyt juoksee oman jononsa perälle ja seuraava pelaaja saa lähteä vasta silloin etenemään. Voittanut saa jatkaa matkaa, kunnes kohtaa seuraavan vastaantulijan. Mikäli pelaaja pääsee viimeiselle kartiolle, saa joukkue pisteen. Pisteiden saanut pelaaja palaa oman joukkueensa perälle ja seuraava pelaaja hänen joukkueestaan saa lähteä liikenteeseen. Pisteet voi merkitä maahan viivalla tai jokainen muistaa omat pisteensä ja ne lasketaan lopulta yhteen.

Lähde: Peppu irti penkistä kirja eli PIP-metodi sekä luokanopettaja Anniina Hakkarainen

Metrimitan käyttö

Mittamuunnokset eli lintujen lentomatkat

Jokainen pari ottaa yhden metrimitan. Kaikki parit asettuvat samalle viivalle seisomaan. Toinen pareista juoksee hakemaan kortin, jossa on jokin luku. Tämä luku muutetaan parin kanssa yhdessä metreiksi ja mitataan metrimittaa apuna käyttäen matka lähtöviivalta eteenpäin. Toinen pareista jää seisomaan äsken mitatulle kohdalle ja toinen pareista juoksee hakemaan uuden luvun. Tämä muutetaan taas metreiksi ja mitataan yhdessä matkaa eteenpäin. Tavoite voi olla edetä vaikka 15 metriä.

Metrimitan käyttö harppina: piirretään parin kanssa maahan ympyrä.

Kellotaulu: Ympyrästä tehdään kello ja merkataan siihen jokin kellonaika. Viisarit voi tehdä metrimitasta niin, että naruun tekee solmun. Kun solmua ei tee keskelle, syntyy lyhyempi ja pidempi viisari. Toinen pareista lähtee kiertämään ja toinen pareista pysyy paikallaan (seisoo oman kellon kohdassa 12). Kiertäjä käy sanomassa kaikille kellovahdeille heidän kellojensa ajat. Sitten vaihdetaan vuoroja.

Muodostetaan peliruudukko metrimitoista.

RISTINOLLA

Piirretään maahan ruudukko 4*4. Jaetaan pelaajat kahdeksi joukkueeksi. Molemmat joukkueet saavat kolme lajikorttia tietystä eliöryhmästä. Esimerkiksi toisilla on neljä kasvia ja toisilla neljä nisäkästä. Pelaajat asettuvat jonoon ja ensimmäisille neljälle pelaajalle annetaan yksi kortti kullekin. Molempien joukkueiden ensimmäiset pelaajat lähtevät juoksemaan ruudukolle lähtömerkin saatuaan. He asettavat korttinsa yhteen ruutuun (nopein ensin), palaavat muiden pelaajien luo ja lähettävät seuraavat matkaan. Joukkueen tavoitteena on saada neljän kortin pysty-, vaaka- tai vinorivi. Jos riviä ei saada neljän ensimmäisen pelaajan aikana, seuraavat pelaajat saavat käydä siirtämässä yhtä joukkueen omaa korttia.

SYNONYymi MUISTIPELI

Peliä varten tarvitaan 20 kartiota ja 10 synonyymiparia. 10 + 10 sanaa (sana + synonyymi sille) kiinnitetään kartioiden pohjiin sinitarralla. Leikkijät asettuvat pareittain. Kartiot asetetaan maahan noin 10 metrin päähän leikkijöistä 10+10 muodostelmaan erilleen. Yksi pari kerrallaan lähtee kääntämään kartioita. Toinen pareista kääntää kartion toiselta puolelta (sana) ja toinen toiselta puolelta (synonyymi). Muille pareille pitää kääntäessä huutaa sanat kartioiden alta. Jokaisesta löydetyistä parista saa pisteen joko parille tai

joukkueelle sopimuksen mukaan. Jos paria ei synny käännetään kartiot takaisin nurinpäin. Syntyneet synonyymiparit eli kartioparit laitetaan esille parijonon eteen kartiot auki ja näin syntyneet parit hahmottuvat paremmin. (Ulko-opet ry pedagogiset pihapelit)

36 menetelmä:

Vanhasta uutta- matikkapeli

Tämän pelin avulla tutustutaan vanhojen tuotteiden uusiokäyttöön. Oppilaat asettavat kuvat metsään sovitulle pelialueelle. Oppilaat heittävät noppaa pareittain ja etsivät silmälukua vastaavan numeron metsästä. Parit tutkivat numeroa vastaavan kuvan ja tuovat tiedon kuvan alkuperäisestä tuotteesta sekä uusiokäytöstä opettajalle. Pari heittää noppaa uudelleen ja lisää silmäluvun edelliseen lukuun. Nyt he etsivät uutta summaa eli lukua vastaavan kuvan ja käyvät kertomassa ohjaajalle jälleen kuvan tuotteen taustan. Näin edetään, kunnes luku 36 on täynnä. Luvun 36 kohdalla ryhmä pohtii omaa uusiokäyttöideaa! Kuvat: <https://vivas.fi/luovia-ideoita-tavaroiden-kayttoon/>

Sanaluokkaruno

Etsitään pienissä ryhmissä eri sanaluokkiin kuuluvia sanoja koulun pihalta. Etsimistä voi vaikeuttaa antamalla sanoille tietyn alkukirjaimen. Saa haistella, kuunnella, tunnustella tai vain katsella ympärilleen. Ryhmä kirjaa ylös keksimiään sanoja.

Tehdään sanoista Meidän koulunpiha -runo/laulu/räp ja esitetään se muille.

Lisää vinkkejä ja materiaalia:

- Lajikortit ja leikkikortit sekä Loikkaa ulkoluokkaan -opettajan opas: www.ulkoluokka.fi/materiaalit
- Matematiikka ulkona: <http://www.hyvinkaa.fi/kasvatus-ja-koulutus/muu-koulutus/matematiikkaaluonnossa/>
- Suomen Ladun Luokasta luontoon- hankkeen materiaalit opetusmateriaalit <https://www.suomenlatu.fi/tapahtumia/luokasta-luontoon-materiaali.html>
- MAPPAn ympäristökasvatuksen ja ulkona oppimisen materiaalipankki: <https://mappa.fi/fi/etusivu>
- Kettunen, A. ja Laine A. (2017): Ilmiöt ihmeteltäviksi, Monialaisia ideoita ulkona oppimiseen.
- Tampio, H., Tampio, M. (2017): Ulkoloikka. PS-kustannus.
- Tampio, H., Tampio, M. (2016) Ulos oppimaan. PS-kustannus
- Sahi, V.: Koulumetsäopas - käsikirja koulujen ja päiväkotien lähimetsien käyttöön ja turvaamiseen. Suomen luonnonsuojeluliitto ry 2014 (pdf) / <https://www.sll.fi/mita-meteemme/ymparistokasvatus/koulumetsat/liitetiedostot/Koulumetsaopas2014.pdf>
- Wejdmark M. &co (2011): Opi ulkona ympäri vuoden. Nynäsham Naturskola.

Liity mukaan

-#ULKOLUOKKA ja ULKO-OPET -Facebook -ryhmiin

-Liity uuteen **Ulko-Opet ry:n** eli Suomen Ladun paikallisjärjestöön. Pääset mukaan ulkona opetusta tekevien kasvattajien iloiseen porukkaan, joka järjestää asiaan liittyviä tapahtumia ja koulutuksia. Saat liittyessäsi kaikki Suomen ladun jäsenedut. <https://www.suomenlatu.fi/yhdistys-ja-toimintapistehaku/yhdistys/ulko-opet-ry.html>

